

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 30 december 2014

Mål nr

T 2021-13

KLAGANDE

Tele2 Sverige Aktiebolag, 556267-5164

Box 62

164 94 Kista

Ombud: Advokat MB

Ombud: Advokat AE

MOTPART

TeliaSonera Network Sales Aktiebolag, 556458-0040

123 86 Farsta

Ombud: Advokat JG

SAKEN

Räntefordran

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2013-03-19 i mål T 10107-11

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

Tele2 Sverige Aktiebolag ska ersätta TeliaSonera Network Sales Aktiebolag för rättegångskostnad i Högsta domstolen med 122 000 kr, avseende ombudsarvode, och ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens dom tills betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Tele2 Sverige Aktiebolag har yrkat att Högsta domstolen ska ogilla den av TeliaSonera Network Sales Aktiebolag förda talan samt dels befria Tele2 från skyldighet att ersätta TeliaSonera Networks rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten, dels förplikta TeliaSonera Network att ersätta Tele2 för rättegångskostnader där.

TeliaSonera Network har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

DOMSKÄL

Bakgrund

1. TeliaSonera AB betalade ersättning till Tele2 för vissa samtrafiktjänster enligt telelagen (1993:597) under tiden den 6 augusti 2001 – 28 februari 2002. Kammarrätten i Stockholm fastställde i en dom den 7 februari 2007 att Tele2 inte hade rätt till så hög ersättning som TeliaSonera hade betalat. Tele2 åter-

betalade i mars 2008 drygt 79 miljoner kr till TeliaSonera Network som hade övertagit TeliaSoneras fordran. Betalningen avsåg kapitalfordran utom mervärdesskatt samt avkastningsränta och dröjsmålsränta. I maj 2008 återbetalade Tele2 ytterligare omkring 14,5 miljoner kr avseende mervärdesskatt.

2. TeliaSonera Network yrkade vid tingsrätten att Tele2 skulle betala avkastningsränta och dröjsmålsränta enligt räntelagen även på den del av det återbetalade beloppet som avsåg mervärdesskatt. Sedan tingsrätten hade bifallit käromålet överklagade Tele2 till hovrätten, som har fastställt tingsrättens dom.

Parternas talan och frågan i målet

3. Det är ostridigt mellan parterna att TeliaSonera Network har rätt till avkastningsränta och dröjsmålsränta på den del av kapitalfordringen som återbetalades i mars 2008. Frågan i målet är om sådan ränta ska utgå även på mervärdesskattedelen av fordringen.

4. TeliaSonera Network har gjort gällande att mervärdesskattebeloppet är en penningfordran inom förmögenhetsrättens område och att ränta därför ska utgå med en direkt tillämpning av räntelagen.

5. Tele2 har sammanfattningsvis anfört följande. Mervärdesskatt är en separat skattefordran och inte en penningfordran inom förmögenhetsrättens område på vilken räntelagens bestämmelser är tillämpliga. Inte heller finns det skäl att tillämpa lagen analogt. Den i målet aktuella mervärdesskatten har inte inneburit någon ekonomisk nackdel för TeliaSonera Network eftersom skatten har dragits av eller återfåtts från Skatteverket inom ramen för mervärdesskattesystemet. Mervärdesskattebetalningarna har inte heller lett till någon fördel för Tele2 eftersom beloppen har redovisats till Skatteverket. Under alla förhållanden saknas rätt till avkastningsränta, eftersom det inte är fråga om

återgång av betalning utan om betalning av skatt till följd av en justering av mervärdesskatteunderlaget. Rätt till dröjsmålsränta är utesluten eftersom någon förfallen fordran avseende mervärdesskatt inte har funnits. Om ränta skulle utgå på mervärdesskatten, skulle TeliaSonera Network göra en obehörig vinst.

Rättslig reglering

6. Enligt 1 § räntelagen är lagen tillämplig på penningfordran inom förmögenhetsrättens område. Enligt förarbetena bör en analog tillämpning av lagens bestämmelser i viss utsträckning kunna förekomma på andra områden, t.ex. inom familjerätten. Några generella anvisningar för en sådan analog tillämpning ansågs inte vara möjligt att ge utan frågan överlämnades till rättspraxis. (Prop. 1975:102 s. 96.)
7. Bestämmelser om avkastningsränta finns i 2 § andra stycket räntelagen. Regler om dröjsmålsränta för fordran vars förfallodag inte är bestämd i förväg finns i 4 §.
8. Avkastningsränta utgår enligt 2 § andra stycket räntelagen på fordran som avser återgång av betalning då avtal hävts till följd av kontraktsbrott eller på liknande grund. Rätt till sådan ränta kan enligt förarbetena finnas vid återgång av avtal av annan anledning, t.ex. vid ogiltighet av avtal, och kan också tillämpas analogt i liknande situationer, t.ex. när en köpeskilling har betalats i sin helhet och det därefter blir bestämt att avdrag ska ske på köpeskillingen. (A. prop. s. 94 och 116.)
9. Enligt förarbetena är avkastningsräntan avsedd att utgöra ersättning för förlorad avkastning. Räntesatsen har bestämts med hänsyn till vad som genomsnittligt sett utgör skälig avkastning vid en placering på lång sikt. Med hänvisning till behovet av enhetliga regler är avkastningsräntan – liksom

dröjsmålsräntan – ”schematiskt utformad”, dvs. schabloniserad, utan avseende på de närmare omständigheterna i det enskilda fallet. Detta innebär enligt förarbetena att borgenären i princip inte är berättigad till ytterligare ersättning ens när det kan visas att den individuella avkastningsförlusten har varit större. Skyldigheten att betala avkastningsränta finns även om räntan skulle sakna all ekonomisk betydelse för borgenären. (A. prop. s. 93 f. och s. 97; jfr s. 45 f.)

Högsta domstolens bedömning

10. Tvisten har sin grund i ett avtal mellan parterna om ersättning för utförda tjänster. Mervärdesskatt har ingått i det avtalade priset och ingår i det belopp som ska återbetalas till följd av kammarrättens dom. I rättsförhållandet mellan parterna är mervärdesskattebeloppet inte någon separat skattefordran; samma regler gäller för mervärdesskattedelen av fordringen som för fordringen i övrigt, t.ex. i fråga om preskription och om rätt för gäldenären att betala fordringen genom kvittning. Vad som gäller mellan staten och respektive part i fråga om mervärdesskatt saknar alltså betydelse.

11. En fordran mellan privaträttsliga subjekt som avser återbetalning av mervärdesskatt är, liksom den fordran som mervärdesskatten hänför sig till, en sådan penningfordran inom förmögenhetsrättens område som avses i 1 § räntelagen. Lagen är därför tillämplig.

12. Avgörande för om avkastningsränta ska betalas enligt 2 § andra stycket räntelagen vid återbetalning av mervärdesskatt är om sådan ränta ska utgå vid återbetalningen av fordringen i övrigt. Vad som gäller i fråga om den fordran som mervärdesskatten hänför sig till gäller alltså även i fråga om mervärdesskatten. I detta fall ska avkastningsränta utgå på den återbetalade del av fordringen som inte avser mervärdesskatt (se p. 8). Sådan ränta ska därmed utgå också på mervärdesskattedelen, detta oavsett om TeliaSonera Network har haft någon faktisk avkastningsförlust i den delen (se p. 9).

13. Fordringen förföll till betalning 30 dagar efter TeliaSonera Networks krav. Tele2 ska därför betala dröjsmålsränta från den dagen.

14. Eftersom såväl avkastningsräntan som dröjsmålsräntan är schabloniserad och TeliaSonera Networks fordran på ränta i målet har sin grund i att Tele2 fakturerat TeliaSonera Network med för höga belopp finns det inget utrymme för undantag från räntelagens bestämmelser med hänvisning till principen om obehörig vinst.

15. Tele2 har vitsordat såväl yrkat belopp som ränta på beloppet. Hovrättens domslut ska därför fastställas. Vid denna utgång ska Tele2 ersätta TeliaSonera Networks rättegångskostnad i Högsta domstolen. Yrkad ersättning är skälig.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ella Nyström, Lena Moore (referent),
Martin Borgeke, Svante O. Johansson och Lars Edlund
Föredragande justitiesekreterare: Pernilla Svärd